

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-273/20-T

Název	Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace
Sídlo	Mírová 1442, 735 06 Karviná-Nové Město
E-mail	kancelar@gym-karvina.cz
IČ	62331795
Identifikátor	600016480
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miloš Kučera
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Mírová 1442, 735 06 Karviná-Nové Město
Termín inspekční činnosti	25. 2. – 28. 2. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a školní jídelny. Ve školním roce 2019/2020 vzdělává škola žáky v denní formě vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté) a 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté). K termínu inspekční činnosti navštívilo školu v šestnácti třídách 452 žáků, z toho 217 žáků se vzdělává ve třídách osmiletého gymnázia. Ve školním roce 2019/2020 eviduje škola třináct žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, dva z nich se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu. Jednomu žákovi bylo povoleno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu z jiného důvodu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává funkci od srpna 2017. Společně s ním se na organizaci vzdělávání a zajištění provozu školy podílí dva zástupci, které po nástupu do funkce jmenoval. Organizační struktura i vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků odpovídá podmínkám a potřebám školy. Nastavený vnitřní informační systém, pravidelné konání porad i každodenní osobní kontakt vedení školy s pedagogy umožňuje operativní řešení všech pedagogických i organizačních záležitostí. Ze šetření v projektu zřizovatele zaměřeného na měření kultury pracoviště získala škola certifikát „Silné pracoviště“. Při řízení vychází ředitel z reálné strategie rozvoje školy, zpracované na základě vlastní analýzy. Jako své priority stanovil např. rozšíření spolupráce se sociálními partnery, zkvalitnění výuky v přírodovědných předmětech, zlepšování materiálních podmínek a posílení bezpečnosti žáků v lokalitě školy. Naplňování vytyčených cílů průběžně sleduje a vyhodnocuje. V kontrolní činnosti byly zjištěny dílčí nedostatky ve vydaném vnitřním řádu školní jídelny a administraci školního stravování. V oblasti výuky se v závěrech hodin a zařazování sebehodnocení žáků plně neprojevila účinnost přijatých opatření vzhledem k předchozí inspekční činnosti v březnu 2014. Hospitační činnost je prováděna průběžně, její součástí jsou závěry a doporučení pro pedagogickou práci učitelů. Chybí však následné ověření, zda se tato doporučení pozitivně odráží ve vzdělávání žáků. Výuka je zajišťována stabilizovaným pedagogickým sborem odborně kvalifikovaných učitelů. Začínajícím pedagogům je poskytována účinná podpora prostřednictvím mentora, vzájemných hospitací a konzultací s vedením školy. Ředitel školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a klade dostatečný důraz na vlastní profesní rozvoj. Získané poznatky ze vzdělávacích aktivit si učitelé předávají v předmětových komisích, jejich praktické uplatnění ve výuce je ověřováno. Učitelé školy sdílejí informace o žácích, ve většině předmětů realizují v rámci projektu tandemovou výuku. V práci některých předmětových komisí bylo zaznamenáno chybějící sjednocení rozsahu učiva, požadavků na žáka a využívaných učebních materiálů.

Přínosem pro vzdělávání žáků je funkční spolupráce školy s různými sociálními partnery v oblasti kariérového poradenství, primární prevence, environmentální výchovy, soutěží, a dobrovolnické činnosti. Škola navázala aktivní spolupráci také s odbornými metodickými sdruženími a Mensou České republiky k podpoře práce s talentovanými žáky (organizace tematicky zaměřených workshopů, přístup k aktivitám Mensy České republiky) a rozvoji dovedností v mimoškolní činnosti (např. pořízení deskových her, elektronických stavebnic, 3D tiskáren). Zapojení školy do projektových aktivit umožňuje mobilitu žáků i učitelů, získané finanční prostředky jsou využity např. na vzdělávání pedagogů, doučování žáků, zavedení tandemové výuky a zapojení rodilých mluvčích do výuky. Činnost školy podporuje také „Spolek rodičů a přátel školy při Gymnáziu v Karviné“, který finančně přispívá např. na soutěže, sportovní akce, exkurze a pořizování některých učebních pomůcek a sportovního

vybavení. Podle potřeby se ředitel školy setkává se zástupci studentské rady k projednání žákovských námětů a připomínek.

Prostorové a materiální podmínky odpovídají potřebám realizovaných školních vzdělávacích programů, ředitel školy jejich stav průběžně vyhodnocuje a podle možností zlepšuje. Od poslední inspekční činnosti došlo k výměně žákovského nábytku ve třídách, obměně počítačů v učebnách výpočetní techniky, instalaci moderní projekční techniky ve všech učebnách, vybudování jazykové laboratoře, učebny hudební výchovy a modernizaci laboratoře fyziky. V průběhu inspekčních hospitací však byla zaznamenána nižší míra účelného využívání didaktické techniky a jazykové laboratoře. Přínosem pro žáky je vybudování žákovského informačního centra, které umožňuje vyhledávání potřebných informací i vkládání vlastních příspěvků k akcím školy. Velkou pozornost věnovalo vedení školy zajištění bezpečnosti žáků (instalace kamerového systému, zavedení čipového docházkového systému, aktivní spolupráce s městskou policií v dohledové činnosti). Organizace dohledů nad žáky ve škole odpovídá doporučení z předchozí inspekční činnosti v roce 2014. Škola průběžně vyhodnocuje rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a poskytuje žákům potřebné informace k jejich prevenci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v osmiletém i čtyřletém gymnáziu probíhalo v příznivé pracovní atmosféře se vstřícným přístupem učitelů k žákům a vzájemným respektem.

Při vzdělávání v cizích jazycích bylo vytvářeno podnětné jazykové prostředí, výuka byla vedena převážně v cílovém jazyce a směřovala k jeho aktivnímu praktickému používání. Frontálně vedená výuka byla účelně propojována se samostatnou prací žáků i činnostmi ve dvojicích a skupinách. Volené vzdělávací strategie dostatečně podporovaly vzájemnou interakci mezi žáky a jejich rovnoměrné zapojení do výuky. Slovní zásoba i gramatické učivo byly efektivně osvojovány a upevňovány v komunikačních situacích, žáci byli vedeni k tvoření vlastních vět a příkladů. Účinnost výuky zvyšovalo vytváření podnětů k rozvoji spontánních reakcí žáků a příležitostí pro delší souvislé řečové projevy. Prostor pro rozvoj receptivních dovedností zařazením práce s cizojazyčnými texty, s audio a video ukázkami byl zaznamenán v menší části sledované výuky, jen ojediněle se vyskytla cílená práce s chybami žáků.

Zhlédnutá výuka českého jazyka a humanitních předmětů (společenské vědy, dějepis) se lišily volbou forem a metod práce se žáky podle jejich věku. Na nižším stupni gymnázia byly zařazovány aktivizační metody výuky, žáci pracovali na zadaných úkolech samostatně nebo ve dvojicích, formou řízeného rozhovoru pak probíhala zpětná kontrola. Ve výuce byly využívány učebnice, pracovní listy, její názornost byla podpořena vhodně volenými pomůckami (obrázky, texty). Na vyšším stupni gymnázia byly cíle jednotlivých vyučovacích hodin vesměs znalostní, přílišný důraz byl kladen na přemíru faktografických znalostí. Většina hospitovaných hodin byla založena na frontální výuce s dominantní rolí učitele a metodách výkladu a řízeného rozhovoru. Žáci většinu vyučovacího času pasivně naslouchali výkladu a zapisovali si učivo do sešitu. Jediným zdrojem informací byl učitel, ve většině sledované výuky žáci nepracovali s učebnicemi, pracovními listy ani jinými zdroji k samostatnému vyhledávání informací. Při práci s texty v českém jazyce žáci prováděli literárně teoretický a jazykový rozbor ukázek, méně již byli vedeni k samostatnému myšlenkovému uchopení literárního díla. Při vzdělávání nebyly využívány či vytvářeny příležitosti pro diskusi a utváření postojů, chyběl prostor pro cílený rozvoj žákovských kompetencí včetně čtenářské gramotnosti. Jen ojediněle byla využita didaktická technika za účelem doplnění výkladu o názorné příklady.

Výuka matematiky vedla k rozvoji matematické gramotnosti. Učitelé kladli důraz na správné vyjadřování, práci s chybou, dodržování stanovených algoritmů řešení, vhodně motivovali žáky a účelně volili formy a metody práce. Pro rozvoj prostorové představivosti byly vhodně využity modely těles. Řešené úlohy měly návaznost na situace z běžného života. Žáci byli po celou dobu pozorní a pracovali se zájmem. Dílčím nedostatkem sledované výuky matematiky je chybějící výraznější podpora logického myšlení žáků.

Výuka přírodovědných předmětů byla zaměřena na pozorování jevů, vyvozování souvislostí a jejich popis. Učivo bylo systematicky a logicky uspořádáno a vhodně aplikováno na situace a příklady z běžného života. Probírané učivo účinně navazovalo na již osvojené vědomosti žáků. Důraz byl kladen na správné využití odborné terminologie a symboliky. Ve výuce nechyběl ani badatelský prvek a rozvoj kritického myšlení. K podpoře názornosti a představivosti probíraného učiva u žáků efektivně přispívalo vhodné využití didaktické techniky, učebních pomůcek a demonstračních pokusů často prováděných všemi žáky. Nechybělo ani pořizování fotodokumentace prováděných pokusů. Vzájemný vstřícný vztah žáků a pedagogů a komunikativní klima zvyšovalo efektivitu učení.

Výuka tělesné výchovy probíhala ve dvouhodinových blocích. Aktivní zapojení žáků podporovalo zařazení vhodných herních prvků, soutěží a pohybových aktivit. Volba účelných forem a metod práce odpovídala požadavkům na efektivní rozvoj pohybových dovedností v souladu s individuálními předpoklady jednotlivců. Žáci byli cíleně vedení ke kladnému vztahu k pohybu a zdravému životnímu stylu. Při výuce byl kladen důraz na dodržování dohodnutých pravidel, bezpečnost, podporu pozornosti, soustředěnost a ohleduplnost. Vhodná volba sportovního nářadí a náčiní, názorná ukázka a průběžné hodnocení výkonů žáků podporovaly dosažení stanoveného cíle.

Společným nedostatkem většiny sledované výuky byla chybějící diferenciací vzdělávání vzhledem k rozdílným individuálním možnostem žáků a absence využití závěrů hodin k oboustranné zpětné vazbě. Závěrečné shrnutí učiva k ověření účinnosti výuky bylo většinou opomíjeno nebo provedeno pouze formálně. Jen v nízké míře byla v průběhu vzdělávání žákům poskytována zpětná vazba na jejich práci v hodině, nebylo zaznamenáno využití příležitostí pro sebehodnocení, případně vzájemné hodnocení žáků.

Žáci se účastní v průběhu celého školního roku různých kurzů, besed, přednášek, kulturních akcí, exkurzí, poznávacích zájezdů v České republice i v zahraničí. Tyto aktivity doplňují běžnou výuku a prohlubují jejich znalosti a dovednosti. V oblasti environmentální výchovy je škola zapojena do projektů a spolupráce s ekologickými týmy karvinských škol, organizuje celokrajské konference badatelských projektů, jsou pořádány přednášky a exkurze s tematikou životního prostředí. Hlubší zájem o ekologii žáci rozvíjejí ve volitelném předmětu a environmentálním kroužku, např. při monitorování stavu životního prostředí v okolí školy a provozováním školní meteorologické stanice. Pestrá nabídka volitelných předmětů (např. semináře v přírodovědných předmětech, matematice, deskriptivní geometrii, environmentální, společenskovední, psychologie, tvůrčí psaní, informatika a výpočetní technika, konverzace v cizím jazyce nebo další cizí jazyk) umožňuje žákům profilovat se podle jejich zájmů, předpokládaného dalšího studia a odborné orientace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Znalosti a dovednosti žáků jsou ověřovány především různými formami ústního a písemného zkoušení. Zákonní zástupci jsou průběžně informováni o prospěchu a chování žáků prostřednictvím třídních schůzek, elektronického informačního systému, případně při osobních konzultacích s vyučujícími.

V posledních dvou školních letech dosahují žáci školy vyrovnaných výsledků vzdělávání. Kolem 44 % žáků prospívá s vyznamenáním, neprospěl jen jeden žák. Žákům s případnými studijními obtížemi je poskytováno skupinové doučování napříč předměty a jsou nabízeny individuální konzultace. Žáci školy jsou zapojováni do externího výběrového testování a testování zřizovatele. Zjištěná úroveň výstupů má pro školu spíše informativní charakter a k dalšímu směřování vzdělávacího procesu není využívána. V prvních ročnících a při přechodu žáků na vyšší stupeň gymnázia zavedla škola k posouzení úrovně znalostí vlastní interní testy z českého a anglického jazyka. Výsledky jsou analyzovány a dále se s nimi pracuje. Zpětnou vazbu na poskytované vzdělávání získává škola také z úspěšností žáků u maturitních zkoušek a při přijímacím řízení k dalšímu studiu. U maturitních zkoušek dosahují žáci školy dlouhodobě 100% úspěšnosti. Ke studiu na vysokých školách byli ve školním roce 2018/2019 přijati všichni přihlášení absolventi.

V průběhu celého školního roku jsou žáci motivováni k účasti v různých vědomostních olympiádách, recitační soutěži a četných sportovních soutěžích a turnajích. Úspěchy zaznamenali žáci v okresních a krajských kolech i celostátním kole v olympiádě v anglickém jazyce, vědomostní soutěži „Eurorebus“, ekonomické olympiádě, literární a výtvarné soutěži. Na mezinárodní úrovni se žáci účastnili výtvarné soutěže a finále ekonomické olympiády. Žákovské dovednosti jsou rozvíjeny rovněž prostřednictvím nabídky práce v kroužcích různého zaměření (technickém, mediálním, environmentálním Globe, dějepisném, jazykovém, sportovním). Formou zájmové činnosti připravuje škola žáky na mezinárodně uznávané certifikáty v anglickém a španělském jazyce. Účast školy v programu „Mezinárodní cena vévody z Edinburghu“ podporuje všestranný osobní rozvoj žáků v oblasti sportu, rozvoje talentu, dobrovolnictví a dobrodružné expedici. Partnerství se zahraničními školami v projektu „Erasmus+“ posiluje jazykové dovednosti žáků a poznávání kulturních odlišností zapojených zemí.

Zapojením žáků do dobrovolnické činnosti, dárcovství krve a četných aktivit škola cíleně podporuje jejich angažovanost i rozvoj občanských a sociálních kompetencí. Žáci školy aktivně pracují v městské mládežnické radě, účastní se celosvětové kampaně „Maraton psaní dopisů“, provádí osvětovou činnost v oblasti lidských práv na středních školách v celém regionu. Podílí se na realizaci programů pro seniory, na společenských a kulturních aktivitách města Karviná a zajištění sportovních turnajů i na mezinárodní úrovni. Vybraní žáci spolupracovali rovněž na vývoji softwaru pro žákovský informační systém. Na veřejnosti školu reprezentují rovněž žáci působící v pěveckém sboru Permoník a dvě žákovské kapely.

K minimálnímu výskytu rizikového chování žáků školy přispívají tematicky zaměřené preventivní aktivity v průběhu celého vzdělávání, organizace adaptačních kurzů pro nové třídní kolektivy, realizace sociometrického šetření v prvních ročnících, zavedení elektronické schránky důvěry. Vhodná témata primární prevence jsou začleňována do výuky vybraných předmětů. Organizováním zájmových a celoškolských soutěžních i sportovních aktivit vytváří škola příležitosti pro setkávání a poznávání se žáků všech ročníků.

O aktivitách a činnosti školy je veřejnost informována prostřednictvím webových stránek a školních sociálních sítí. Škola se úspěšně prezentuje organizováním „Dne otevřených dveří“, při spolupráci se základními školami, v regionálním tisku a televizi.

Závěry

Vývoj školy

- Ve školním roce 2017/2018 došlo ke změnám na pozici ředitele školy a obou zástupců.

- Škola se zapojila do projektu „Erasmus+“ zaměřeného na mobilitu žáků i pedagogů.
- Škola navázala spolupráci s odbornými metodickými sdruženími a Mensou České republiky k podpoře talentovaných žáků a mimoškolní činnosti.
- Zlepšily se materiální podmínky pro vzdělávání.

Silné stránky

- Žáci školy dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků v průběhu vzdělávání i při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou, jsou úspěšní v soutěžích na celostátní a mezinárodní úrovni.
- Žáci jsou zapojováni do zahraniční spolupráce a četných mimoškolních aktivit podporujících jejich komunikační, osobnostní a sociální dovednosti.
- Účast školy v projektových aktivitách a funkční spolupráce s vnějšími partnery je přínosem pro vzdělávání žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nedostatečné zařazení pestrých a inovativních metod v části sledované výuky mělo za následek minimální aktivní zapojení žáků.
- V závěrech hodin schází oboustranná zpětná vazba k vyhodnocení naplnění vzdělávacího cíle. Ve výuce není neuplatňováno formativní hodnocení a diferenciací zohledňující individuální schopnosti žáků. Nejsou využívány příležitosti pro jejich sebehodnocení a vzájemné hodnocení.
- Materiálně-technické vybavení a jazyková laboratoř jsou účelně využívány pouze v menší míře.
- Kontrolní systém vykazuje v některých oblastech řízení dílčí nedostatky. V oblasti výuky nebyla vedením školy průběžně ověřována účinnost přijatých opatření týkající se struktury vyučovací hodiny a sebehodnocení žáků, čímž nebylo naplňováno doporučení poskytnuté při předchozí inspekční činnosti ve školním roce 2013/2014.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zavádět do výuky ve větší míře inovativní metody k podpoře aktivního učení a diferencovaný přístup podle individuálních schopností žáků.
- Vytvářet v závěru hodin prostor pro sebereflexi žáků a zhodnocení jejich individuálního pokroku, využívat ve výuce příležitosti k sebehodnocení žáků.
- Motivovat a vést pedagogy k účelnému využívání didaktické techniky a jazykové laboratoře.
- Nastavit funkční systém kontroly ve všech oblastech řízení, ověřovat účinnost přijatých opatření.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na inovativní a aktivizující metody výuky a formativní hodnocení.
- Věnovat pozornost rovnoměrnému rozvoji všech jazykových dovedností žáků.
- Sjednotit nároky a požadavky na žáky v rámci jednotlivých předmětových komisí.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká opatření byla přijata.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium platný od 1. 9. 2017
2. Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium platný od 1. 9. 2018 počínaje prvním ročníkem
3. Školní vzdělávací program pro čtyřleté gymnázium platný od 1. 9. 2017
4. Školní vzdělávací program pro čtyřleté gymnázium platný od 1. 9. 2018 počínaje prvním ročníkem
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019
6. Organizační struktura školy
7. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů ve školním roce 2019/2020
8. Strategie rozvoje školy na léta 2017 až 2022 ze dne 1. 9. 2017
9. Hospitační záznamy ředitele školy ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
10. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
11. Zápisy z porad předmětových komisí ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na rok 2020 ze dne 18. 12. 2019, přehled vzdělávacích aktivit ve školním roce 2018/2019
13. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků (vzorek)
14. Strategie primární prevence rizikového chování 2019-2027
15. Minimální preventivní program na školní rok 2019/2020
16. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků v roce 2019 a 2020 k termínu inspekční činnosti
17. Kniha úrazů vedená za školní rok 2019/2020
18. Dokumentace k finančním podmínkám v roce 2019
19. Inspekční zpráva, čj. ČŠIT-389/14-T ze dne 24. 3. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Šárka Šustková v. r.

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka

Mgr. Eliška Birková v. r.

Mgr. Jan Szotkowski, školní inspektor

Mgr. Jan Szotkowski v. r.

Ing. Pavel Hon, kontrolní pracovník

Ing. Pavel Hon v. r.

V Ostravě 16. 3. 2020

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Miloš Kučera,
ředitel školy

Mgr. Miloš Kučera v. r.

V Karviné 19. 3. 2020